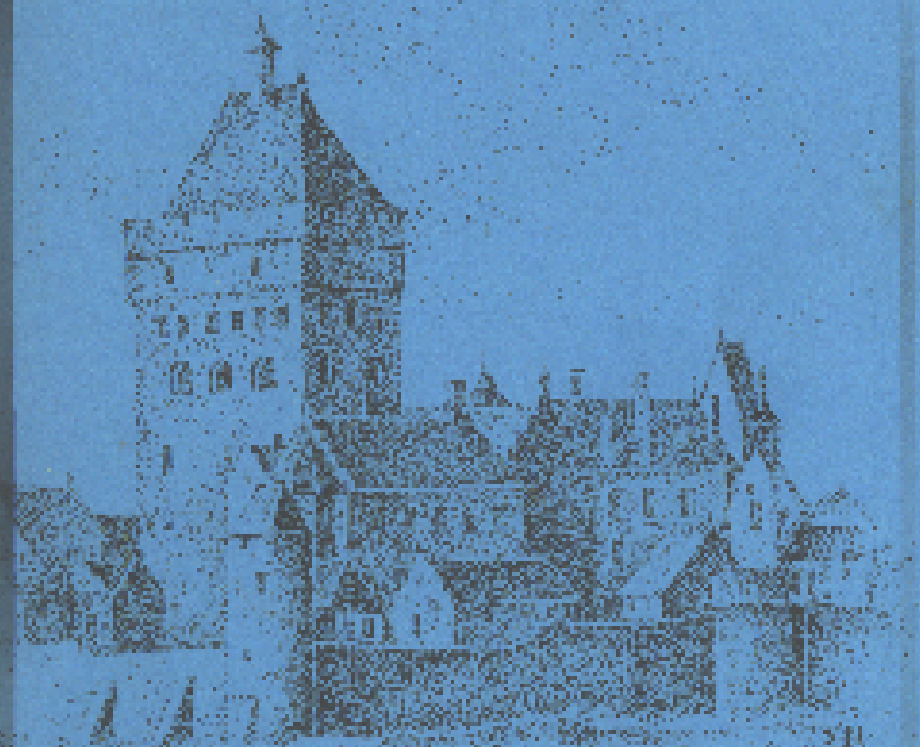

1984

valkhof nieuws

2000 insigeln nr. 1

1978

REDACTIE VALKHOFNIEUWS

+ . + . + . + . + . + . + . + . + .

Hein van Brienen
Gerard Hermans
Hans van Koningsbrugge
Theo Verweij

VALKHOFVERENIGING

+ . + . + . + . + . + . + . + . + .

Postbus 1390
6501 BJ Nijmegen

Postgironummer: 443.83.63.

Redactieadres:

Pr. Wilhelminalaan 1
6571 AM Berg en Dal
Telefoon: 08895-1504

1984

1984 VAN START

De vele spontane reacties die wij hebben ontvangen bij gelegenheid van ons vijf-jarige bestaan, hebben een bijdrage geleverd aan onze overtuiging dat we met onze goede zaak ook de juiste koers varen.

Het vertrouwen dat wij hebben verkregen, ook van overheidswege en de aanmoedigen in onze bagage zullen de stappen verlichten, die nog gezet moeten worden.

Wij hebben dan ook in vertrouwen en met het nodige enthousiasme een begin gemaakt aan 1984. Dit zult U kunnen bevestigen als U enige pagina's van het voor-programma hebt doorgelezen. De geplande activiteiten zijn voor zover bekend, hierin opgenomen en nog ontbrekende of aan te vullen omschrijvingen en data zullen in het volgende valkhofnieuws worden weergegeven.

In de programma-volgorde wordt naar de afzonderlijke concertaankondiging verwezen.

We zijn blij U en de vele bezoekers die we verwachten een uitgebreid scala activiteiten te kunnen bieden. Kunstenaressen en kunstenaars afzonderlijk zowel als in groepen, hopen U te kunnen boeien in een sfeervolle tentoonstellingsruimte als de St. Nicolaaskapel is.

Bij het volgend nummer van Valkhofnieuws sluiten wij een los programmabladd, waarmee naar wij hopen Uw vrienden en kennissen op de hoogte gesteld kunnen worden van onze activiteiten.

We gaan intussen verder met de vele voorbereidingen voor het komend seizoen en zeggen gaarne, TOT ZIENS IN DE KAPEL !!

Het Bestuur

BERSTE STEENLEGGING OP HET VALKHOF !

Enkele dagen vóór het feest van 6 December, al eeuwen als Sint Nicolaas bekend, kwam bij de Valkhofvereniging bericht binnen dat de Bisschop persoonlijk de hem toegewijde kapel wilde komen bezoeken...De schrik sloeg onze bestuursleden in de benen,want in een gebouw zonder deur,aan weer en wind overgeleverd,is het in de winter niet zo best vertoeven.

Maar met het "DOEN HERLEVEN" voor ogen,trok een ploeg medewerkers met hark,bezem en schop in de hand,het barre oord binnen om er papier,blad,takken en andere ongerechtigheden die naar binnen gewaaid waren,op te ruimen.Zo zou althans de grote Man een beetje tevreden gestemd kunnen worden.

De Heilige echter maakte in vooruitziende blik zijn ongenoegen duidelijk kenbaar. Want in de nacht en ochtend trok een orkaan over de stad en rukte met windkracht 11 aan de stadhuisdeuren. En terwijl in het Valkhofpark de bomen krom stonden in kwalijke stormbuien,betrad tegen het middaguur de Bisschop de kapel,waar het bestuur hem verlegen stond op te wachten.Maar ze kregen zijn zegen.

Doch over hun hoofden heen richtte hij zich boos tot het stadsbestuur en zei letterlijk: "Wanneer ik op 6 December deze mensen 's-avonds hoor zingen,sinterklaas kapoentje gooi wat in mijn schoentje....,terwijl hier in de kapel de kalk uit de gewelven blijft vallen,dan gaat het mij te ver ! Ik heb dan ook besloten hen niets te geven ! Laten zij voortaan maar hun schoen zetten bij een andere kerk, de Rietkerk !"

Dat was krachtige taal en hij ging nog verder en zei tot het bestuur: "Hier zal wat moeten gebeuren.Het is zaak dat in het kader van jullie contourenplan zo snel mogelijk de kleine aanbouw bij deze kapel komt zodat deze van een dreigende ondergang gered kan worden.

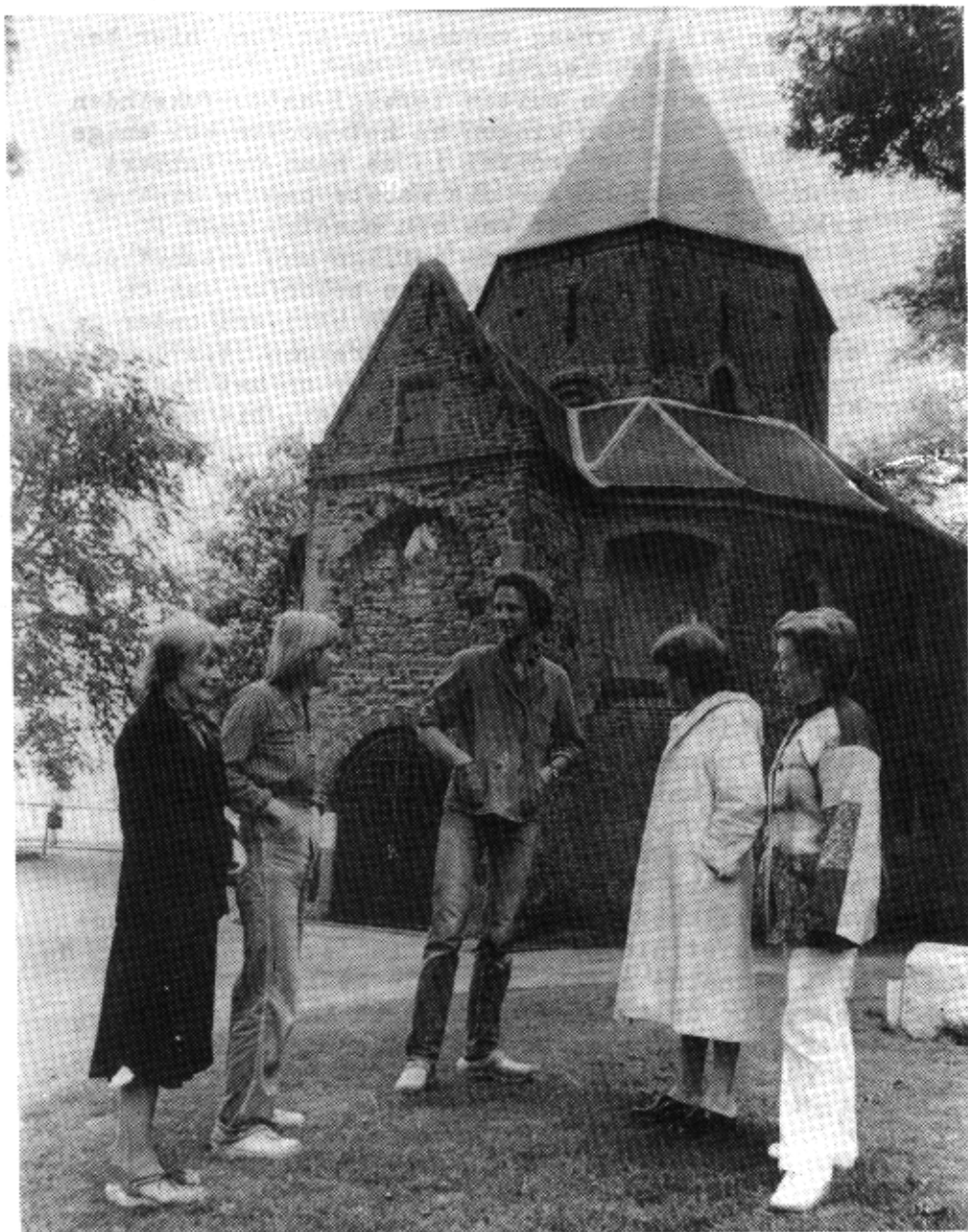
Daartoe wil ik graag vandaag,nu ik toch hier ben, de eerste steen leggen !"

Dit gebeurde buiten terwijl natte rukwinden door merg en been gingen en het kostte wel enige moeite om met de troffel in de hand de tabbert schoon te houden.Maar die moeite had de Sint er graag voor over. Het was een moedige daad !

Weer binnen werd de heilige man bedankt door bestuurslid G.Hermans en deze beloofde dat de Valkhofvereniging haar plannen blijvend onder de aandacht van de overheid zal brengen.St.Nicolaas van zijn kant drukte het bestuur op het hart: "Blijf zorg dragen voor deze kapel. Zie aan mij wat er gebeurd als iets in handen terecht komt van niet-geïnteresseerden. Men heeft mij de Zwarte Piet toegespeeld en als de patroon van winkeliers en met een mollige baard,uit Spanje laten komen ! Daarom is het goed dat de ware geschiedenis over de heilige uit Myra naast het altaar te lezen en zijn beeltenis er te zien zal zijn.Vanaf nu worden Uw namen in mijn gouden boek opgetekend en... schrijft U mijn naam maar in Uw ledenbestand dan zal ik straks thuis met aandacht het Valkhof-Nieuws kunnen lezen;misschien dat ik dan mijn besluit ten aanzien van Uw stadsbestuur weer wat kan terugdraaien."

Dit goede voorbeeld volgend,liet ook zijn particuliere chauffeur zich inschrijven als lid van de Valkhofvereniging,terwijl een glunderende zwarte piet hierop toekeek. De tevredenheid van de Sint straalde alweer van zijn gezicht.Ook zijn spreekwoordelijke goedheid werd in de namiddag weer voelbaar toen de storm rond de kernbouw in de kapel wat - toepasselijker - terugviel op windkracht acht.

Hein van Brienem

ACTIVITEITEN 1984

Zondag 13 Mei om 11 uur wordt door de Valkhofvereniging de poort van de kapel geopend en daarmee het activiteiten-seizoen 1984.

Deze opening gaat gepaard aan een uitgebreide "expositie keramiek" verzorgd door het "Pottenbakkerscollectief Nijmegen". Dat dit in goede handen is hebben wij eerder ondervonden en we zijn blij om plaats te kunnen inruimen voor deze groep exposanten als Jannie Blok, Nel Cloosterman, Kristien Koek, Max van Loon en Ank Maas. (zie foto)

Bezoekers met belangstelling voor klei techniek en vormgeving zullen in ruime mate geïnformeerd worden tijdens deze expositie die tot en met 20 Mei geopend is.

Dinsdag 22 Mei zal de heer Pulles een tentoonstelling verzorgen van zijn olieverfschilderijen evenals de daarop volgende dagen tot en met 27 Mei. Meer informatie wordt nog tijdig gegeven.

Maandag 28 Mei tot en met 2 Juni wordt een expositie beeldende kunst gehouden door de kunstenaressen Marian Miedema en Carolien Calis. Ook hierover zal in ons volgende Valkhofnieuws weer bericht worden.

Zondag 3 Juni, zie concert-nieuws.

Vanaf zondag 10 Juni tot en met 17 Juni is een uitgebreide aquarellen-tentoonstelling te bezichtigen. Hierover zal eveneens tijdig informatie worden gegeven.

Zondag 17 Juni, zie concert-nieuws.

GECOMBINEERDE VOORJAARSLEZING OP
22 MAART

Zoals U zich wellicht herinnert, zijn er in het recente verleden gesprekken geweest tussen de historische vereniging Numaga, de Valkhofvereniging en de AWN. Tijdens de laatste bijeenkomst in het Gemeente-archief kwam de wens van de aanwezigen naar voren om ieders activiteiten, indien mogelijk, meer op elkaar af te stemmen. Concreet werd hierbij onder meer gedacht aan gezamenlijk te organiseren lezingen.

Van het eerste resultaat van de onderlinge contacten kunt U op donderdag 22 maart a.s. kennisnemen. Dan zal de heer drs. H. Sarfatij voor de leden van Numaga, Valkhofvereniging en AWN een lezing verzorgen in de bovenzalen van het Concertgebouw "De Vereeniging".

Het in 1981 verschenen boekwerk Verleden Land vermeldt over de spreker het volgende: "Drs. H. Sarfatij (1937) studeerde middeleeuwse geschiedenis, architectuurgeschiedenis en provinciaal-Romeinse archeologie te Amsterdam. Sinds 1967 is hij werkzaam als conservator bij de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek ... met als specialiteit het doen van opgravingen in middeleeuwse stadskernen in Nederland ... mede onder zijn leiding [werden] opgravingen uitgevoerd in de stadskernen van Dordrecht, Nijmegen en Deventer".

Voor hen die zich interesseren voor wat er zich nog onder het hedendaagse Nijmegen aan belangwekkende verwijzingen naar het verleden bevindt, belooft het dus een zeer interessante avond te worden.

De exacte aanvangstijd vindt U tijdig in de dagbladen vermeld.

M.D.

CONCERT - NIEUWS

Alweer voor de derde maal organiseert de Valkhofvereniging gedurende de zomermaanden een aantal Valkhofmatineeën in de Sint-Nicolaaskapel. Opnieuw is het gelukt onze leden en andere belangstellenden een boeiend muzikaal geheel aan te bieden. Afgaande op de opkomst van het publiek in vorige jaren is de vereniging er van overtuigd, dat ook 1984 een geslaagd concertseizoen zal opleveren.

Hieronder volgt het voorlopige programma.

Op zondag 3 juni, 's middags om 2 uur, bijten

Willie Claus-van den Berg
(sopraan)

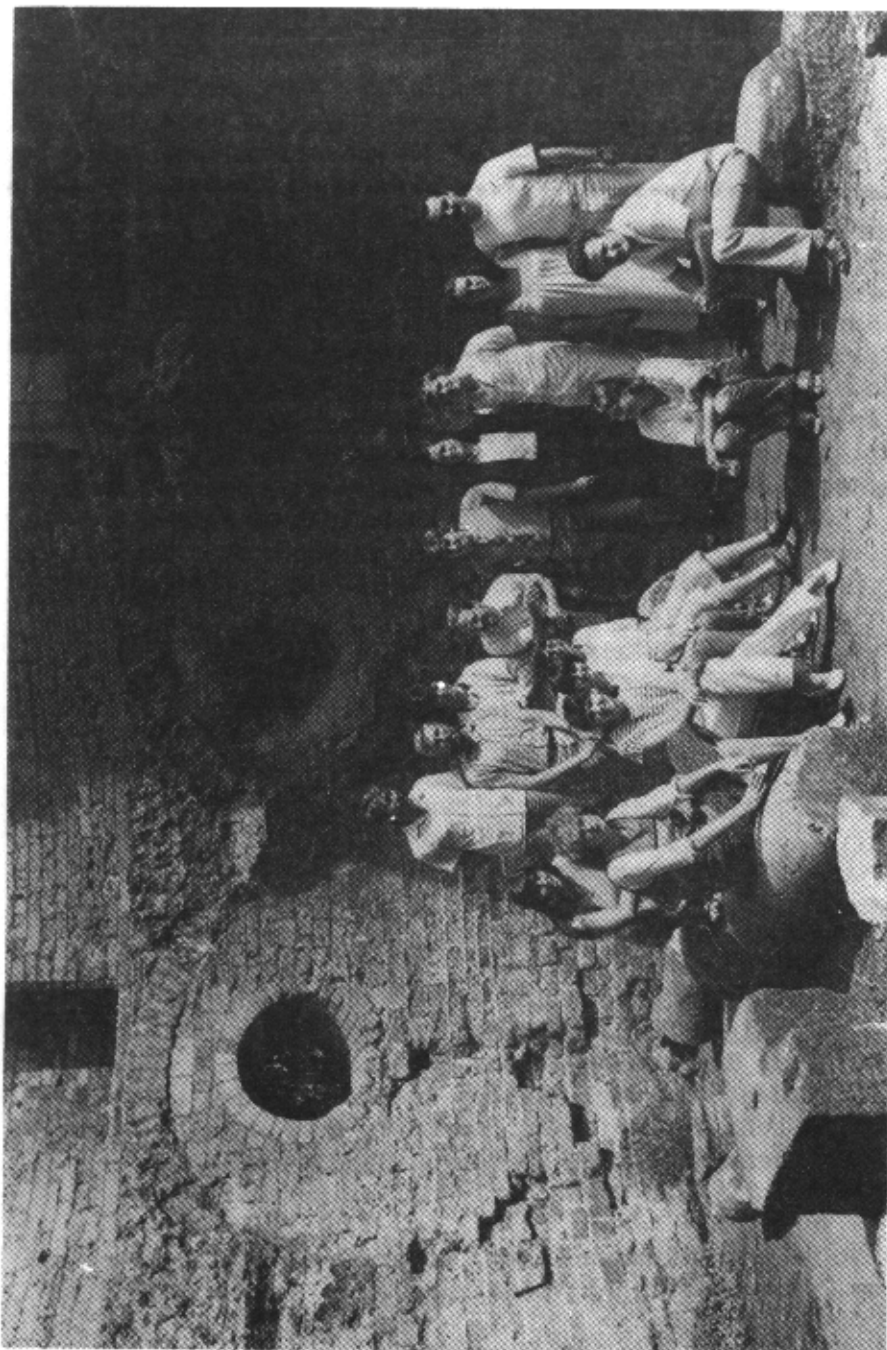
Marjan Lucas
(dwarsfluit)

en

Maarten Dongelmans (Sassmann-spinet)

het spits af met een concert dat is samengesteld uit werken van de familie Bach en haar tijdgenoten. Te beluisteren zijn o.a. de aria "Flösst mein Heiland" en het lied "Vergiss mein nicht" van Johann Sebastian Bach; de liederen "Bitten" en "Kein Hälmlein wächst auf Erden" van Carl Philipp Emanuel Bach en Leonhard Emil Bach; de variaties over "Ah, vous dirai-je maman" van Johann Christoph Friedrich Bach en de "Pruisische" sonate nr. 5 in C van Carl Philipp Emanuel Bach.

Veertien dagen later, op zondag 17 juni, eveneens om 2 uur, maakt het Vocaal Ensemble "Amidart" zijn op-

wachting. De zangers en zangeressen van dit in 1980 opgerichte Nijmeegse koor (zie foto) voeren werken uit van: William Byrd (Ave verum Corpus); Jan Pzn. Sweelinck (psalm 90 "Tu as esté"); Thomas Morley (It was a lover and his lass); John Dowland (Come again! Sweet love); Orlando di Lasso (Matona mia cara) e.a.

Op zondag 19 augustus, 2 uur, is het de beurt aan de bariton Gérard Bernts van het Arnhems Conservatorium. Het programma dat hij samen met Maarten Dongelmans zal uitvoeren, wordt in het volgende Valkhofnieuws opgenomen. De in Arnhem woonachtige bariton is bij de Nijmeegse muziekliefhebbers o.a. bekend door zijn medewerking aan recente uitvoeringen te Beek (Requiem van Mozart) en in het Concertgebouw "De Vereeniging" (jubileumconcert onder het motto "Britten en andere Britten").

Voor de zondagen 2 en 16 september worden de sopraan Ingrid van Ree (met instrumentalisten) en een klavecijnist verwacht. Nadere gegevens daarover volgen nog.

Met deze aankondiging (wijzigingen voorbehouden) hoop ik de muziekliefhebbers onder U alvast voldoende op de hoogte te hebben gesteld.

Maarten Dongelmans

NAGEKOMEN CONCERT-NIEUWS

Op zondag 8 Juli om 2 uur zal een uitvoering worden verzorgd door het welbekende

ANIMATO-STRIJKKWARTET waarvan leden onder anderen afkomstig zijn uit Nijmegen, Vught en Renkum. Een extra aanwinst in ons activiteitenprogramma voor seizoen 1984.

VALKHOF PARK EN CONTOUREN

1 Eerste aanleg.

Nadat de gemeenteraadsleden Johan In de Betouw en Hendrik Hoogers met lede ogen de burcht hadden zien afbreken, kwamen ze direct met een idee voor een park dat deze bijzondere plek de haar toekomstige waarde gaf.

De uit Straatsburg afkomstige JOHAN DAVID ZOCHER kreeg de eer het park te ontwerpen. Als schoonzoon van JOHAN MICHAEL, die in Nederland de Engelse tuin invoerde, maakte hy een park dat van buitenaf een gesloten karakter droeg met daarbinnen een centrale open ruimte als entourage voor de (Barbarossa)ruine. Het "heilige woud" der batavieren met de centrale tempel leek terug te keren.

De strakke lynen der paden en de grote vlakken der gazons gaven het park een verheven karakter. De grootse visie van ZOCHER werd helaas in de jaren 1810-1830 verstoord door het aanbrengen van verfraaiingen. Bloemperkjes, rozenhagen en klimop langs de ruines waren tekenen des tyds.

2. Renovatie

Omdat door aftakeling een grondige parkrenovatie nodig was, maakte HENDRIK VAN LUNTEREN een plan volgens de styl van dat jaar: 1832. Dat was de klassieke landschapsstyl met kenmerken als niervormige en ovale motieven, oaringd door gestileerde padenpatronen. Het karakter van het park veranderde hiermee ook: van rustplaats werd het volkspark. Talloze banken werden geplaatst, lantaarns, een kiosk en een muziektent verzezen. Een fontein vlak voor de Barbarossaruine is (gelukkig) niet doorgegaan.

3. Uitbreiding.

Na afbraak van oaringende bebouwing langs de Voerweg heeft LIEVEN ROSSEELS in 1887 het park uitgebreid, aansluitend aan de basisideeën van Van Lunteren, n.l. met veel slingerpaden.

4. Monumenten.

Einde jaren vyftig, nu 25 jaar geleden, verschoof de aandacht van het park naar de contouren van de voormalige burcht, dit als vervolg op de restauratie van de Karolingische Kapel. Ideeën voor contourenaanduiding resulteerden in een plan (Van Embden), waarbij het park zeer ondergeschikt werd. De burchtgrondvlakken zouden in stenen terrassen opgetrokken worden en de binnenplaatsen zouden in asfalt (!) aangelegd worden. Dit te ambitieuze, kostbare en te ver gaande plan is nimmer tot uitvoering gekomen. Overigens tot opluchting van velen.

5. Valkhofvereniging.

Reeds spoedig na onze oprichting in 1978 bepleitten wy een aanduiding der burchtcontouren in het te handhaven park. De gemeenteraad nam ons idee zelfs over als permanent actiepoint. Een eerste voorlopige aanduiding in de vorm van een dubbele ry van ingegraven z.g. "kinderkopjes" vond echter geen genade: men vond het te summier, niet duidelijk genoeg.

Een duidelyker contourenplan wordt heden uitgewerkt: een plan dat de omtrekken der burchtgebouwen weergeeft, maar tegelyk niet in de fout vervalt om het valkhofpark als park om zeep te brengen. Integendeel: het park zou er een meerwaarde van krygen.

6. Problemen en Oplossingen.

Niet vergeten moet worden dat het Valkhof, ruines en park, officieel als monument is aangemerkt. Dat betekent een bescherming van het bestaande en een weerstand tegen drastische veranderingen.

Moeten we dan geheel terugvalien op het Biedermeyerpark van Van Lunteren? In deze tyd, waar zo een aanleg en onderhoud ontzettend arbeidsintensief is, is zulks technisch en financieel niet meer haalbaar. Toch moet er wel iets aan het park gebeuren, wil het nog aantrekkellyk kunnen blyven voor velen.

Via een grondige sanering van al het groen, en dat is meer dan renovering, moet er weer nieuw (groen) leven in het park komen. Dat kan.

De kenmerken van ZOCHER, beslotenheid van het geheel met een centrale open ruimte, kunnen terugkeren als we dat willen. Het gebruiksvriendelyke karakter voor een ieder, de ontmoetingsfunctie, uitgewerkt in verfynde styl door VAN LUNTEREN moet gehandhaafd worden. De educatieve waarde van de plek, benadrukking van de plaats van de burcht via CONTOURENAANLEG, verdient hoge prioriteit.

Waar het park heden toe is aan een grondige opknappbeurt, is het gewenst dat een ieder, van hoog tot laag, cooperatief gaat meedenken aan een uitvoeringsplan, dat een synthese zal moeten zyn van de grootse visie van Johan Zocher, van de detaillering van Van Lunteren, van de educatieve waarde van contouren, en dat tevens rekening houdt met de technische- en recreatieve eisen van deze tyd. ZOIETS KAN, ZOIETS MOET, ZOIETS ZAL GESCHIEDEN !!!

J.M.T. Mooy

HET VALKHOF ONDER HET MES

Onlangs heeft U in de krant kunnen lezen dat het Rijk gelden beschikbaar stelt om het toerisme in de regio Nijmegen op te vijzelen. Het bedrag dat voor het Valkhof wordt vrijgemaakt, geldt in eerste instantie de restauratie van de noordelijke keermuur en het aanliggende talud. De keermuur aan de Langebaan zal worden vernieuwd en tevens zal een ontlastingsmuur worden aangebracht. De helling wordt dan hersteld en met groen ingeplant. Deze operatie heeft tot doel het afschuiven van de helling een halt toe te roepen en daarmee de St. Nicolaaskapel (de zogenaamde Karolingische Kapel) voor ondergraving te behoeden.

Daarnaast zullen de walmuren en de bastions langs de Voerweg gerestaureerd worden en zal de weergang weer worden aangebracht. Het metalen hekwerk onder langs de Voerweg gaat verdwijnen, doch het voetmuurtje zal geheel worden vernieuwd.

Ook de directe omgeving van de St. Nicolaaskapel zal een verandering ondergaan. Het asfalt wordt verwijderd om plaats te maken voor bestrating met klinkers. De omgeving van de bunker aan de Waalzijde ondergaat dezelfde behandeling. Tevens wordt de waterafvoer van het Valkhofplateau grondig herzien. Bovendien zal het stenen plateau van de voormalige muziektent worden geslecht en voorlopig met gras worden ingezaaid.

In het verlengde van bovengenoemde activiteiten kan er hopelijk ook nog wat aan het park zelf gedaan worden. Het boombestand is dringend aan onderhoud toe. Gelukkig verkeren vele bomen

nog in goede staat en kunnen, eventueel na onderhoud, nog vele jaren mee. Doch voor een aantal bomen komt iedere hulp te laat; zij zullen moeten worden gerooid. Enkele jaren geleden moesten reeds takken worden verwijderd omdat ze een gevaar vormden voor de mensen die er onder liepen. Dat het boombestand iets gelicht wordt, brengt een tweetal in het oog springende voordelen met zich mee, te weten:

- de gezonde bomen krijgen meer levenskansen
- de zon kan op meerdere plaatsen de grond weer bereiken, hetgeen belangrijk is voor de planten in het park.

Daar de Valkhofvereniging reeds vergevorderde plannen heeft inzake de burchtcontouren, zal de Gemeente de park-rekonstruktie in nauw overleg met onze vereniging realiseren.

Voor diegene die nadere inlichtingen wenst betreffende de voorgenomen werkzaamheden op het Valkhof, zij vermeld dat de heer Roukema van de Gemeente Nijmegen op de komende ledenvergadering aanwezig zal zijn. Hij zal de plannen toelichten en de vragen dienaangaande beantwoorden.

G. Hermans

Bezoeker tegen toezichthouder:

"Zo, dus deze kapel is toegewijd aan de heilige Nicolaas ?; maar als ik muren en gewelven zie, was de heilige Antonius toepasselijker geweest !" " Hoezo...??"
"Nou ja, dat is de patroon van verloren zaken !"

PLANNEN PLANNEN PLANNEN

Hoewel de middenplaat van dit nummer doet vermoeden dat het bestuur en de commissieleden zich momenteel te buiten gaan aan kapitale hoeveelheden geestrijk vocht, na bekend worden van de vele positieve berichten met betrekking tot het Valkhof, is het ook hier weer de schijn die bedriegt.

Wij zijn weliswaar verheugd over de stroomversnelling waarin de activiteiten op het Valkhof zijn geraakt, maar we realiseren ons terdege dat we ook nu met beide benen op de grond moeten blijven staan. De aanstaande park-rekonstruktie en de restauratiewerkzaamheden vragen ruime aandacht van onze vereniging en konstruktief overleg met de gemeentelijke instanties.

Dan is daar nog ons contourenplan. Hierover dient uitvoerig overleg te worden gepleegd met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg en de Monumentencommissie; hun goedkeuring is uiteindelijk vereist, voordat aan de uitvoering kan worden begonnen. Een uitvoering welke terdege moet zijn voorbereid. Enkele hoofdpunten welke daarbij een rol spelen zijn:

- het uitwerken van het plan in bouwtekeningen.
- de nadere uitwerking van details.
- nagaan welke activiteiten binnen de contouren te verenigen zijn met de aard en het karakter van het Valkhof.
- de planning in tijd en kosten.
- de financieringswijze en -opzet.

Door de technische commissie wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om de beide puthuizen te laten herbouwen.

De putten zelf zijn nog aanwezig, maar aan het einde van de laatste oorlog met betonnen platen afgedekt en onder een halve meter grond aan het zicht onttrokken. Alleen een steen met het opschrift "PUT" herinnert nog aan de standplaats van het kleinste van de twee puthuizen. Het onderzoek naar de technische- en financiële mogelijkheden van een eventuele realisering is momenteel in volle gang.

Uiteraard hebben ook de St. Nicolaaskapel en de St. Maartensruïne onze aandacht. Voor de laatste heeft de gemeente een konserveringsplan opgesteld dat binnenkort wordt uitgevoerd, zodat voor verval van dit historische bouwwerk niet meer behoeft te worden gevreesd.

Anders is het gesteld met de zo waardevolle kapel. De pleisterkalk valt nog steeds van de plafonds, de altaarnis lekt als nooit tevoren en vooral in de periode van oktober tot en met maart is de vloer van het gebouw drijfnat. Niet verbazingwekkend voor een gebouw waarin weer en wind vrij spel hebben; het verval is in volle gang. Wat onze verbazing wekt is, dat de bouwheren van de gemeente van mening zijn dat het zo'n vaart niet loopt. Onze technische commissie denkt daar anders over en is bezig met het opstellen van een voorzieningenplan om de kapel voor verval te behoeden. Zo zou op de plaats waar het portaal overgaat in de galerij een eikenhouten deur moeten komen, om de klimatologische invloeden tot een minimum te beperken. Daarnaast zou een klimaat-regeling moeten zorgen voor de juiste temperatuur en luchtvochtigheid. Het is ondenkbaar dat een dergelijke voorziening onder te brengen is in de kapel zelf. De installatie zal derhalve in een apart gebouwtje moeten worden geplaatst.

Nu is dit ook niet zonder problemen, want een "schuurvormig bouwwerk" aan de kapel is zonder meer in tegenspraak met iedere norm.

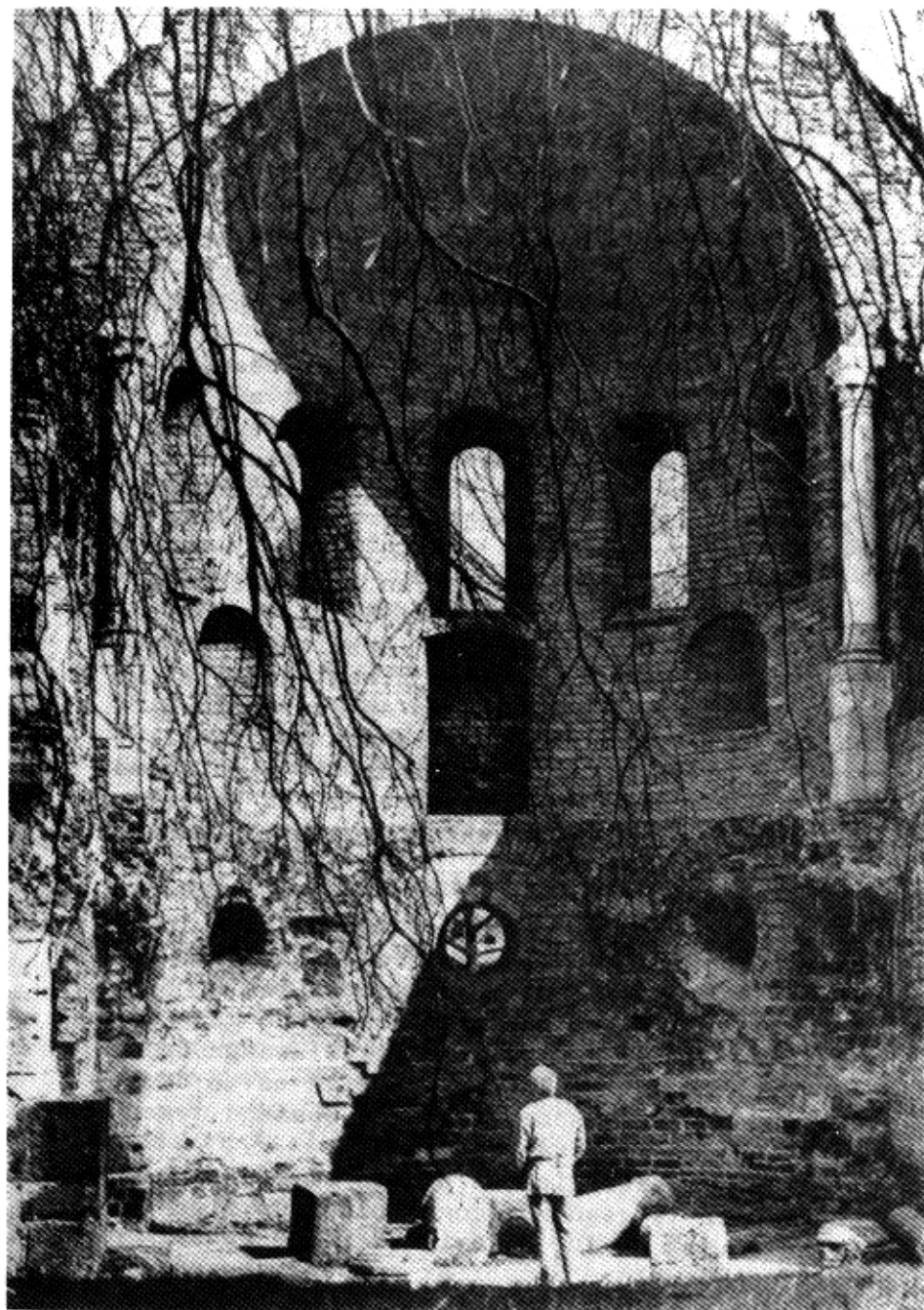
Na ampel overleg binnen de technische commissie bleef slechts één oplossing overeind : het gebouwtje moet worden uitgevoerd in de vorm van de kleine aanbouw, welke vroeger deel uitmaakte van de noordwestelijke burchtvleugel. Bovendien kan deze aanbouw voor vele andere functies worden benut, zoals:

- de mogelijkheid voor een trapverbinding naar de bovengalerij.
- ruimte voor twee toiletten ten behoeve van toezichthouders/sters.
- het droog opslan van apparatuur als cassette-recorder, lichtstuurapparaat voor de maquette, luidsprekerboxen, e.d. in het winterseizoen.
- opslagruimte tentoonstellingsmateriaal.
- archiefruimte voor de Valkhofvereniging.
- vergader/werkruimte voor de Valkhofvereniging.

Een bijkomend voordeel is dan nog dat de bezoeker in één oogopslag duidelijk wordt op welke wijze de kapel met de toenmalige burcht verbonden is geweest.

U ziet het, we zitten bepaald niet stil; evenmin zijn we in een feestroes. Ook zal het U duidelijk zijn geworden dat we Uw mentale steun meer dan ooit tevoren nodig hebben.

G.Hermans

Hubert Estourgie en zijn Valkhof vol inspiratie !

ter Admiraliteit van Rotterdam"-een college, dat zich naast de vijf andere Admiraliteiten in de Republiek bezig hield met het uitrusten van oorlogsschepen-mag men hem zelfs een, ofschoon bescheiden, nationale betekenis toedichten.

Het is een gelukkige omstandigheid, dat in het Gemeente-archief van Nijmegen een testament bewaard wordt van Fredrik Hendrik en zijn Vrouw Stephania Tork waarmee hij in 1647 huwde. Dit testament is uit 1693 en bij lezing hiervan realiseert men zich pas welk een grote hoeveelheid bezittingen deze familie heeft gehad.

Zo werden aan de enige zoon Jacob(1658-1725) de "heerlijkheijden Rossum, Beeck, Heessel en Gameren, (...) rechten en gerechticheijden inden Rijcke van Nijmegen, Ampten van Maes en Wael, Tielre en Rommelreweerden, (Beest en Renoi), en in de Heerlijkheijden Gent en Oij ofte ook elders gelegen", vermaakt. Aan de acht overige kinderen van het gezin, allen dochters, werd een som contant geld of een periodieke uitkering gelegateerd. De oudste dochter, Genoveva Maria Van Randwijck, kreeg een lijfrente van acht honderd gulden per jaar toebedeeld, alsmede een legaat van vierduizend gulden. De zeven overige dochters kregen een bedrag, dat varieerde van achttien-tot twintigduizend gulden.

In een aparte acte, gevoegd bij de laatste wilsbeschikking, riepen de beide ouders hun dochters op toch vooral met deze verdeling tevreden te zijn: "wij willen dat onse voorgemelde dochters, haer sullen vergenoegen, voornamentlijk dat wij considererende de ongeluckige tijden en (...) lasten, waarmede die aan onse soon gelatene erfgoederen, beswaert sijn en nog meenichte van jaren beswaert sullen blijven: En voorts considererende de schade soo wij aen onse uijtstaende capitalen op den Heer van Almelo en andersins hebben geleden,

als dat onse voornoemde dochters met die(...) respectievelijk toegedelijde somme(...)genoeg (...) sijn versorcht."

Ook bij de Van Randwijcks was het blijkbaar niet alles goud wat er blonk.

Frederik Hendrik leefde na de opstelling van dit testament nog negen jaar. Hij mocht het juist beleven dat zijn zoon Jacob door de Staten Generaal verkoren werd om op te treden als hun gedeputeerde te velde, toezichhoudend vertegenwoordiger, bij de veldtocht van 1702 tegen de Spaanse en Franse monarchieën, iets dat vader Fredrik ongetwijfeld veel voldoening moet hebben gegeven.

Jacob bracht het echter nog veel verder: in 1713 vertegenwoordigde hij als ambassadeur De Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, op het Vredescongres van Utrecht, waar de machtsverhoudingen in Europa grondig herzien werden.

Een nijmegenaar was tot internationaal bekende persoonlijkheid geworden!

Hans van Koningsbrugge

REACTIES VAN LEDEN.

Voor veel stadgenoten en zeker voor diegenen die tegenover of in de directe omgeving van het Valkhof woonden, was het direct al een geruststellende gedachte, dat een vereniging zich tot doel stelde, dit plekje cultuur-historisch "oorspronkelijk nijmegen" weer tot leven te brengen. Bij hiërme en blijkbaar vijf jaar reeds in de juiste koers en vooral...nog net op tijd van start gegaan.

Want met mij zijn veel stadgenoten ongerust door de niet aflatende en angstaanjagende woede om af te breken en die onze stad als een ziekte lijkt te teisteren. Zie nu weer v.d.Bruggestraat en weer is een mooi stukje Barok "opgeruimd"!

Eindelijk is weliswaar de beneden in een unieform-bouw gestoken en de resultaten zijn er dan ook naar; MOOI ? DOELMATIG ? PASSEND ?

Laten we in onze vereniging alert zijn en blijven werken aan en met onze doelstellingen in hand en hart.

Zouden onze nakomelingen bij het 800-jarig bestaan van NIJMEGEN STAD (2030) hun vrienden en bekenden in en om de Valkhofburcht kunnen rondleiden ? Ja.! zeker.! Waar iets is afgebroken kan het toch in onze dagen weer beter worden opgebouwd. De weg en de wil zijn er toch? Waar in onze vereniging bekwame historici en evenzo bekwame technici verenigd zijn, is toch die mogelijkheid aanwezig. Stap voor stap op de hen eigen verantwoordelijke wijze herbouw te overwegen, voor te bereiden en te realiseren.

In onze tijd met een overschot aan arbeidskrachten, die met behoud van uitkering zich weer mens voelen als zij zich nuttig kunnen maken en b.v. aan een "taak van hun leven" kunnen werken.

Op deze wijze wordt het mens-waardebesef gehandhaafd, het cultuur-historisch bezit vertienvoudigd waarmee de stad Nijmegen en veel zakelijke belangen gediend zijn en wordt het touristisch gebeuren niet meer in een vierdaagse feestweek maar over een heel zomerseizoen uitgespreid. De opbouw van het Valkhof zal een andere vorm van "versterking van de stad" te zien geven. Publiciteit op hoog niveau als er al restauraties in uitvoer zijn, zullen direct al meer touristen naar ons Nijmegen trekken. Die aantallen touristen ontvangen met folders in alle, ook in oosterse talen en daarin vertellen dat er ook op het Valkhof iets gebeurt, ja zelfs al gaande is.

Zouden we toch in Nijmegen geschiedenis maken ? Dan ook brood op de plank voor onze historici ? Veel succes in 1984 gewenst !

Ton Poos.

De rubriek "REACTIES VAN LEDEN" is voor de inzendingen van onze leden beschikbaar en er kunnen, onder voorbehoud van de redactie, belevenissen, ideeën en commentaren, die het Valkhof betreffen, worden opgenomen. Het eerste artikel is geplaatst, het tweede is ingeleverd en we wachten met belangstelling Uw inzendingen op.

De redactie

Met ingang van dit nummer van Valkhofnieuws zullen we op de laatste pagina ledenberichten vermelden.

Sedert het verschijnen van Valkhofnieuws 4/'83 zijn de volgende nieuwe leden tot onze vereniging toegetreden:

Kooi-Albrecht	Nijmegen
Verwey	Nijmegen
van de Steenstraten	Nijmegen
Kam	Nijmegen
Kalf-van de Heyden	Nijmegen
Reuser	Nijmegen
van Bakelen	Nijmegen
Uyen-van de Bilt	Nijmegen
Wismans	Nijmegen
BBI	Bussum
Stapel	Nijmegen
Tappé-Gielen	Nijmegen
Voeger	Nijmegen
Cloosterman	Nijmegen

de ledenadministratie